

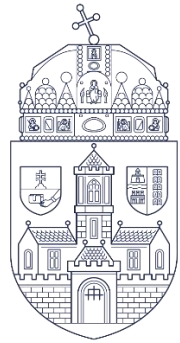
NEUMANN JÁNOS EGYETEM

INNOVATÍV JÁRMŰVEK ÉS
ANYAGOK TANSZÉK

Bay Zoltán
Alkalmazott Kutatási
Közhasznú Nonprofit Kft.

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

FÉLÉVES DOKTORI BESZÁMOLÓ

JUHÁSZ GERGELY

3. FÉLÉVES DOKTORANDUSZ HALLGATÓ
ANYAGTUDOMÁNYOK ÉS TECHNOLÓGIÁK DOKTORI ISKOLA

TÉMAVEZETŐK:

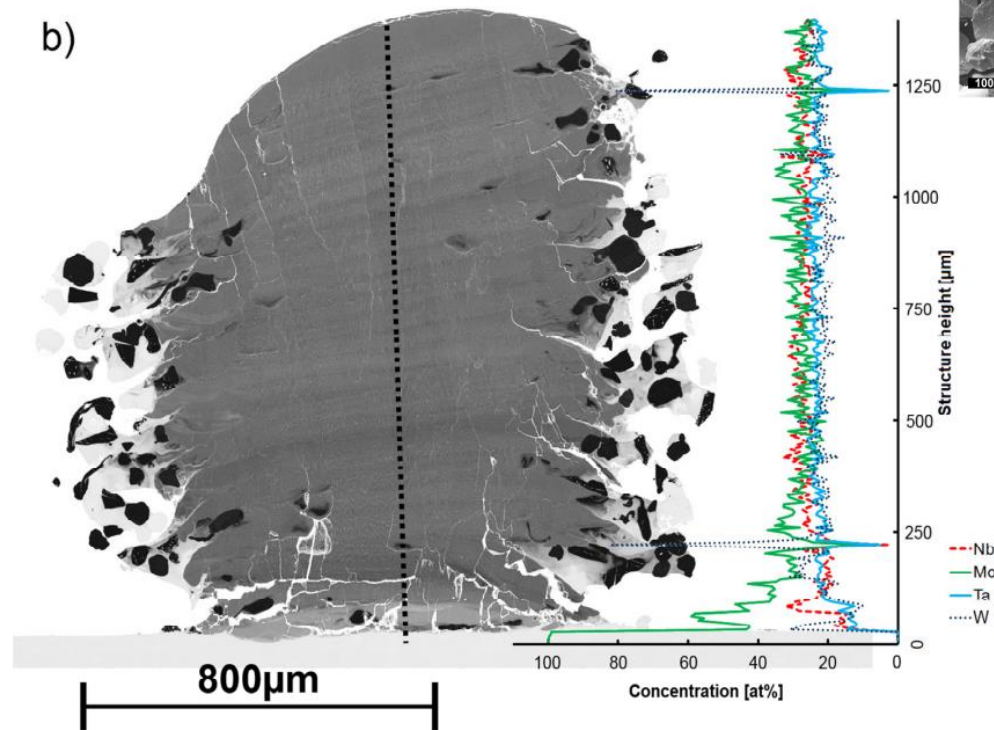
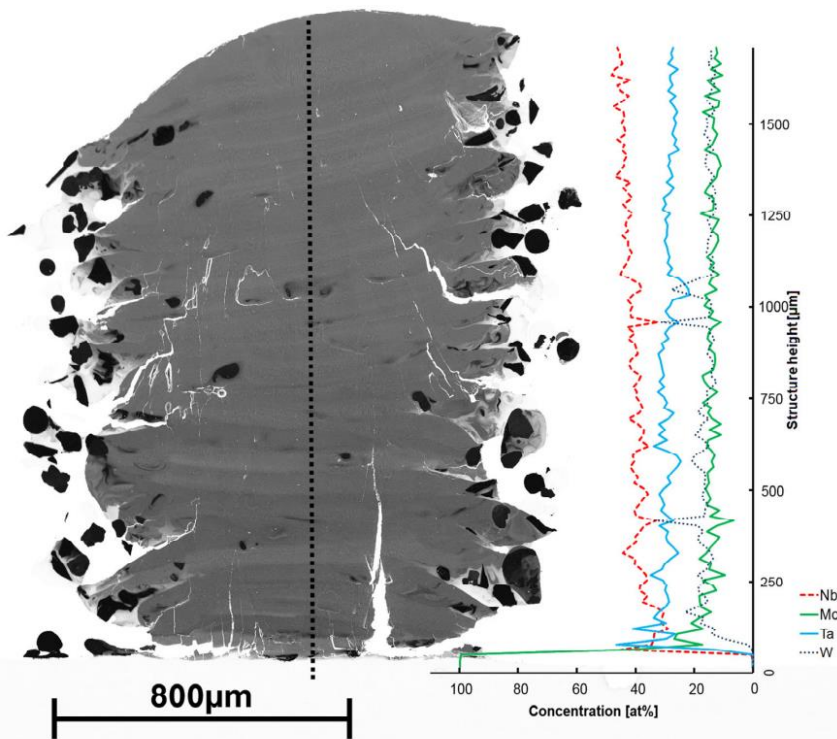
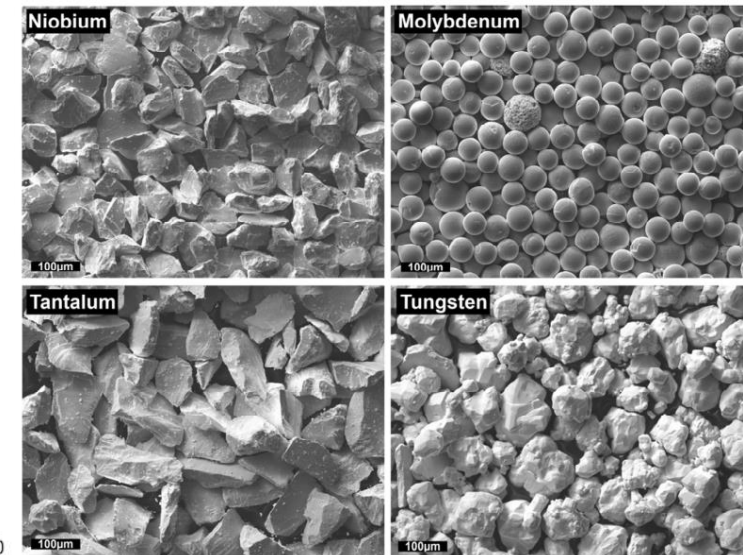
DR. FÁBIÁN ENIKŐ RÉKA, DR. VIDA ÁDÁM

3. félév áttekintése

- HEA tervezése
  - Irodalomkutatás
    - Homogének összekevert elemi porokból in-situ HEA ötvözet létrehozása
    - HEA kialakulásának kritériumai
  - Inconel 625 -> elemi porok hozzáadása -> HEA
    - Számítások a megfelelő összetétel megválasztásához
- Megfelelő porkeverék létrehozása
  - A porkeverék poradagolásának kidolgozása
- A választott összetétel lézeres felrakóhegesztése
  - Azonos lézeres paraméterekkel, mint az Inconel 625
- Az elkészített minta vizsgálata
  - EDX a poradagolás megfelelőségének ellenőrzésére

Irodalomkutató

- Henrik Dobbelstein és társai
  - MoNbTaW egyenlő atomszázalékban
  - elemi porok használata, csak összekeverve
  - a porkeveréket kellett megfelelően beállítani, hogy a végeredmény a megfelelő kémiai összetétel legyen

HEA kialakulásának kritériumai

- Yeh és társai (2004)
  - legalább 5 elem, közel azonos atomszázalékban
    - Nagy ΔS_m -> minimalizálja a ΔG -> SPSS (egy fázisú szilárd oldat), IM (intermetallikus vegyület) vagy BMG (tömbi fémüveg) helyett
    - Valójában kevés SPSS a kísérletek során, több metastabil szilárd oldatot tapasztaltak az irodalomban
    - Emiatt újabb elnevezéseket is kezdtek használni ezen ötvözetekre
      - MCA - multi-component alloys
      - CCA - complex concentrated alloys
      - MPEA - multi-principal element alloys
    - Viszont még mindig a HEA elnevezés a leggyakoribb
- Mivel a HEA-k bonyolultak, egyre többen kezdtek el foglalkozni a tulajdonságok előrejelzésével -> 4 megközelítés
  - **fél-empirikus és fizikai paraméterek**
  - CALPHAD
  - ab initio
  - gépi tanulás (ML – machine learning)

HEA kialakulásának kritériumai, fél-empirikus és fizikai paraméterek

- fél-empirikus és fizikai paraméterek

- Zhang és Zhou (2007)

- Hume-Rothery-szabályok

- oldó- és az oldott anyag atom méret különbsége (δ_r)
- elektronegativitás különbsége (X)
- vegyérték elektron koncentrációjának (VEC)
- rácsszerkezet különbsége

- Inoue és társai (2000, 2007, 2008)

- fémüvegek kialakulására javasolt szabályok

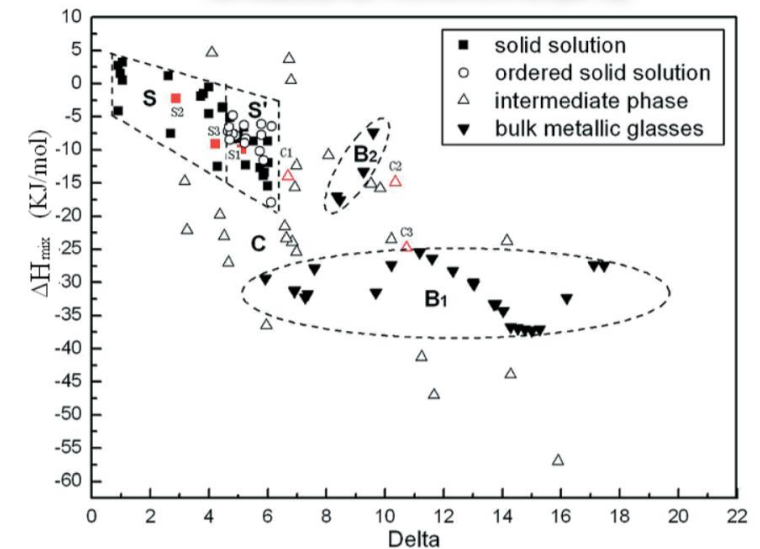
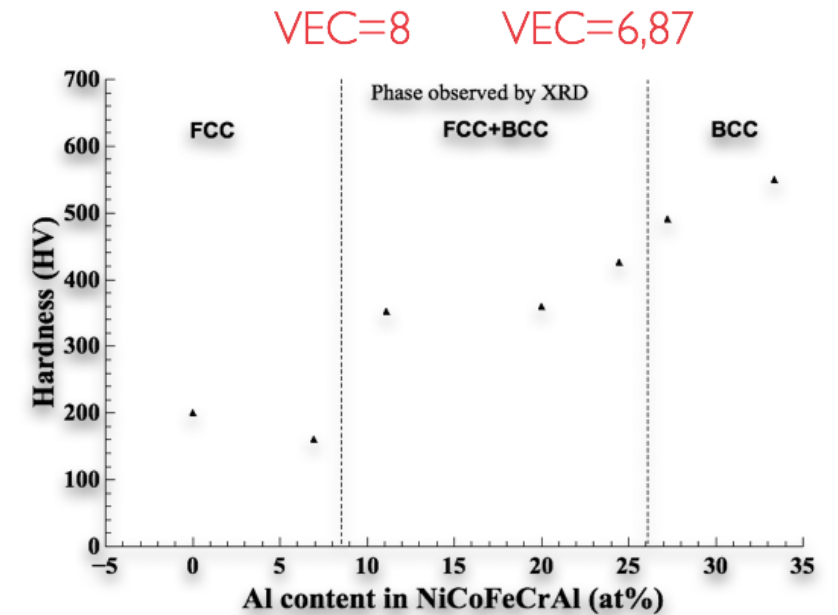
- keveredési entalpia (ΔH_m)
- minimum három alkotóelem
- oldó- és az oldott anyag atom méret különbsége (δ_r)

$$\Delta H_{mix} = 4 \sum_{i=1, j \neq i}^n \Delta H_{(ij)}^{mix} X_i X_j + \sum_k \Delta H_k^{trans} X_k, \quad \delta = 100 \sqrt{\sum_{i=1}^n c_i (1 - r_i / \bar{r})^2}$$

$$-22 \leq \Delta H_{mix} \leq 7 \text{ kJ/mol}$$

$$11 \leq \Delta S_{mix} \leq 19.5 \text{ J/(k}\cdot\text{mol)}$$

$$0 \leq \delta \leq 8.5$$

HEAPS - High-Entropy Alloys Predicting Software

- P. Martin és társai (2022)
  - Fél-empirikus összefüggéseket és fizikai paramétereket számító szoftver

The screenshot displays the HEAPS software interface. The main window is titled "High-Entropy Alloys Predicting Software". It features a periodic table for selecting elements, with Nb, Mo, Ta, and W highlighted. The "Import Alloy" section includes an "Import" button and a "Composition scale" dropdown. The "Properties & Parameters" section shows a table with the following data:

System	T (K)	Tm (K)	At. Weight (g·mol ⁻¹)	ρ (g·cm ⁻³)	Cp (J·mol ⁻¹ ·K ⁻¹)	Thc (W·m ⁻¹ ·K ⁻¹)	r (pm)	χ^B (-)	χ^A (-)	VEC (-)	e/a (-)	$\bar{\delta}r$ (%)
Mo25Nb25Ta25W25	1000	3158	138.41	13.73	24.57	84.73	139.71	1.9	1.42	5.5	1.5	2.32

The right-hand panel shows the "Single calculation" mode. The "Element" dropdown is set to "Atomic percent". The "Fixed" column is checked for Mo, Nb, Ta, and W. The "From" and "To" columns are set to 0 and 100, respectively. The "Temperature" is set to 1000 K and the "Stepsize" is 10. The "Calculate" button is highlighted.

HEAPS - High-Entropy Alloys Predicting Software

- P. Martin és társai (2022)
  - Fél-empirikus összefüggéseket és fizikai paramétereket számító szoftver
  - Ellenőrzésként és nehezen számítható paraméterek számítására használható
  - Akár összetétel kereséshez is alkalmazható

High-Entropy Alloys Predicting Software

Filters Panel

0 ≤	Melting point [T _m] (K)	≤ 5000	-1000 ≤	ΔH ^m (kJ mol ⁻¹)	≤ 1000
0 ≤	Density [ρ] (g cm ⁻³)	≤ 100	-1000 ≤	ΔS ^m (J mol ⁻¹ K ⁻¹)	≤ 1000
0 ≤	r (pm)	≤ 1000	-1000 ≤	ΔG ^m (kJ mol ⁻¹)	≤ 1000
0 ≤	χ ^P (-)	≤ 100	-1000 ≤	ΔH ^e (kJ mol ⁻¹)	≤ 1000
0 ≤	χ ^A (-)	≤ 100	-1000 ≤	Gamma [γ] (-)	≤ 1000
0 ≤	VEC (-)	≤ 100	-1000 ≤	Omega [Ω] (-)	≤ 1000
0 ≤	e/a (-)	≤ 100	-1000 ≤	Lambda [Λ] (kJ mol ⁻¹ K ⁻¹)	≤ 1000
0 ≤	δr (%)	≤ 100	-1000 ≤	Phi [φ] (-)	≤ 1000
0 ≤	δχ ^P (%)	≤ 100	-1000 ≤	Eta [η] (-)	≤ 1000
0 ≤	Δχ ^P (-)	≤ 100	-1000 ≤	Δk (-)	≤ 1000
0 ≤	δχ ^A (%)	≤ 100	0 ≤	PSFE (at. %)	≤ 100
0 ≤	Δχ ^A (-)	≤ 100	0 ≤	Atomic fraction	≤ 0.8
0 ≤	ΔVEC (-)	≤ 100	3 ≤	Number of components	≤ 10

MC1 Criterion   Select
 MC2 Criterion   Select
 MC3 Criterion   Select
 MC4 Criterion   SS
 MC5 Criterion   Select
 MC6 Criterion   Select
 MC7 Criterion   Select
 MC8 Criterion   Select
 MC9 Criterion   Select
 MC10 Criterion   Select

LSS1 Criterion   BCC
 LSS2 Criterion   Select
 LSS3 Criterion   Select
 LSS4 Criterion   Select
 LSS5 Criterion   Select
 ImF1 Criterion   TCP Phase
 ImF2 Criterion   Select
 ImF3 Criterion   Select
 FMP1 Criterion   Brittle

Single calculation   Explorer

Element	Atomic percent	Fixed	From	To
Mo	100	☐	0	100
Nb	0	☐	10	40
Ta	0	☐	10	40
W	0	☐	10	40

Temperature: 1000 K   Step size: 10

<<Filters   Apply restrictions

Export   Calculate   Reboot

Inconel 625 HEA ötvözet tervezése

Általunk beszerzett porok és tulajdonságai

Inconel 625

Elem	at%
Ni	66,99
Cr	26,87
Mo	3,79
Nb	0,76
Fe	1
Mn	0,59

Elemek	Mo	Mn	Fe	Ni	W	Cr	Co	Cu	Nb
At. rendszám (-)	42	25	26	28	74	24	27	29	41
At. átmérő (pm)	136,26	135	124,12	124,59	136,7	124,91	125,1	127,8	142,9
Olvasás pont (K)	2896	1519	1811	1728	3695	2180	1768	1358	2750
Forrás pont (K)	4912	2334	3134	3186	5930	2944	3200	2835	5017
Pauling-féle elektronegativitás (-)	2,16	1,55	1,83	1,91	2,36	1,66	1,88	1,9	1,6
Allen-féle elektronegativitás (-)	1,47	1,75	1,8	1,88	1,47	1,65	1,84	1,85	1,41
Vegyérték elektron koncentráció (-)	6	7	8	10	6	6	9	11	5
Atomtömeg (g·mol ⁻¹)	95,95	54,94	55,85	58,69	183,84	52	58,93	63,55	92,91
Sűrűség (g·cm ⁻³)	10,23	7,47	7,88	8,91	19,41	7,19	8,84	8,94	8,58
Moláris hőkapacitás (J·mol ⁻¹ ·K ⁻¹)	24,06	26,32	25,1	26,07	24,27	23,35	24,81	24,44	24,6
Hővezető képesség (W·m ⁻¹ ·K ⁻¹)	53,7	7,82	80,2	90,7	174	93,7	100	401	53,7

Irodalmi adatok
alapján a Mn
rengeteg problémát
tud okozni

Nagy mértékben az
Inconel 625
tartalmazza

Inconel 625 HEA ötvözet tervezése

- Az Inconel 625 ötvözethez hozzáadott elemek:
Cr, Mo, Fe

Tervezett ötvözet összetétele

Megnevezés	Mol frakció [%]
Inconel 625	40
Cr	20
Mo	20
Fe	20

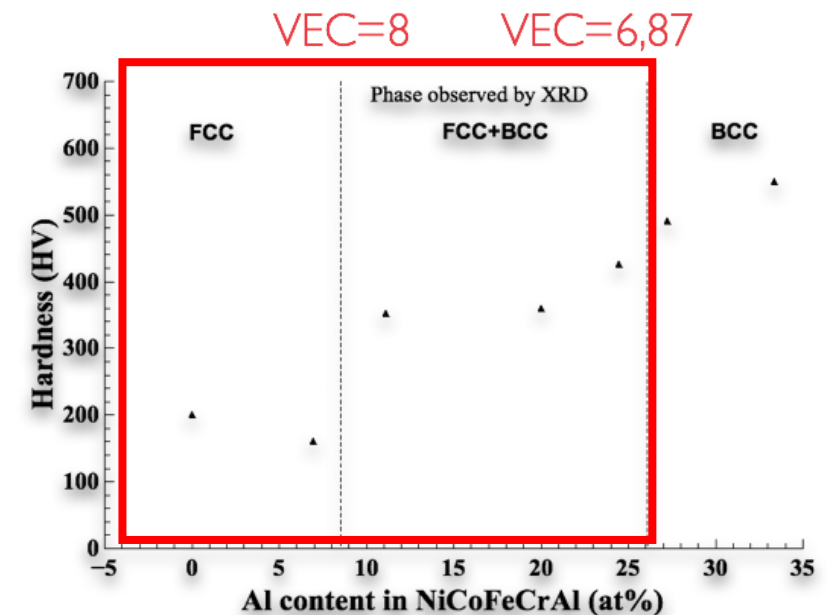
Megnevezés	Összekevert mennyiség [g]
Inconel 625	36,5
Mo	16,2
Cr	29,9
Fe	17,4

Megnevezés	VEC	δ_r	H_m	S_m
Ni _{26.8} Cr _{30.8} Mo _{21.6} Fe _{20.4} Nb _{0.4}	7,48	3,86	-5,21	11,58

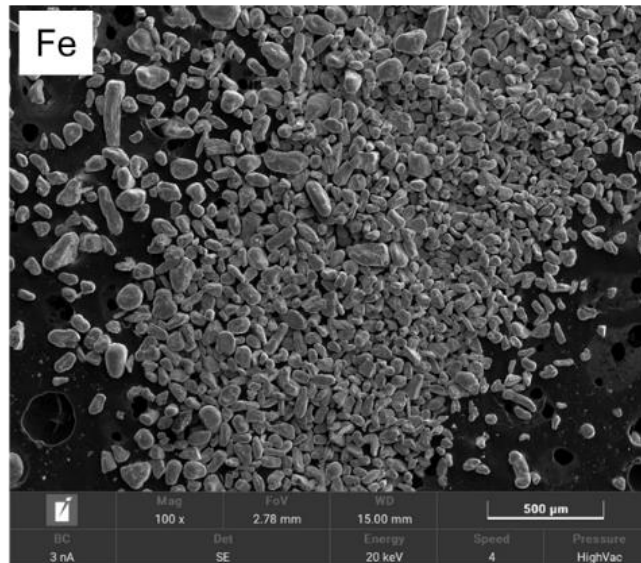
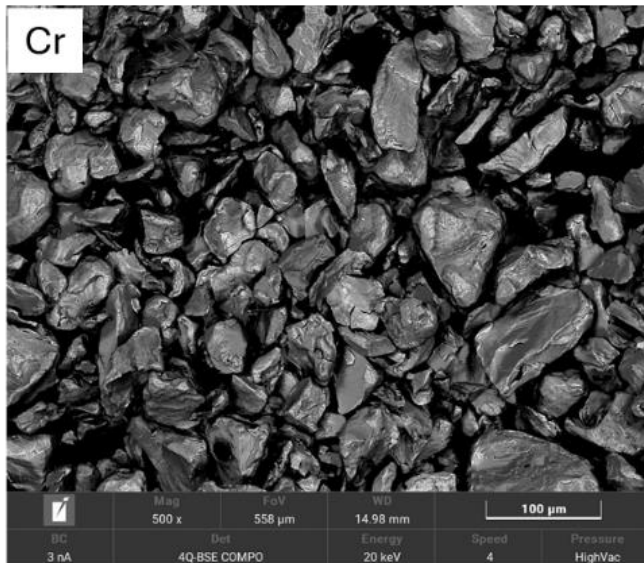
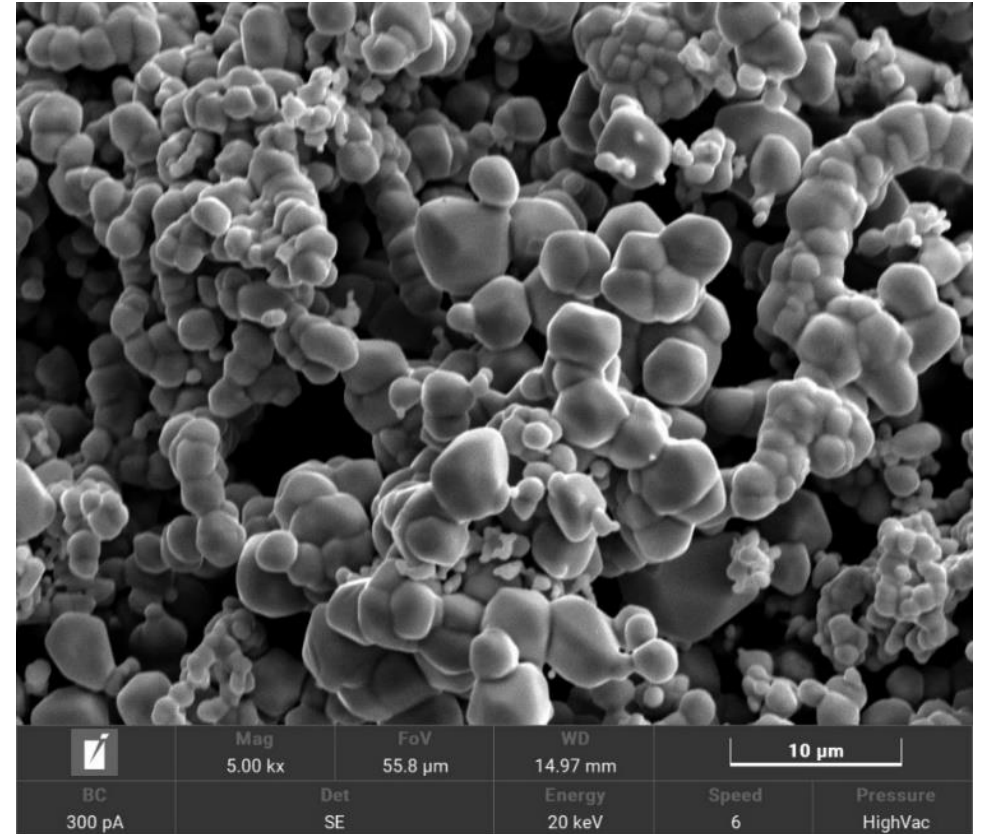
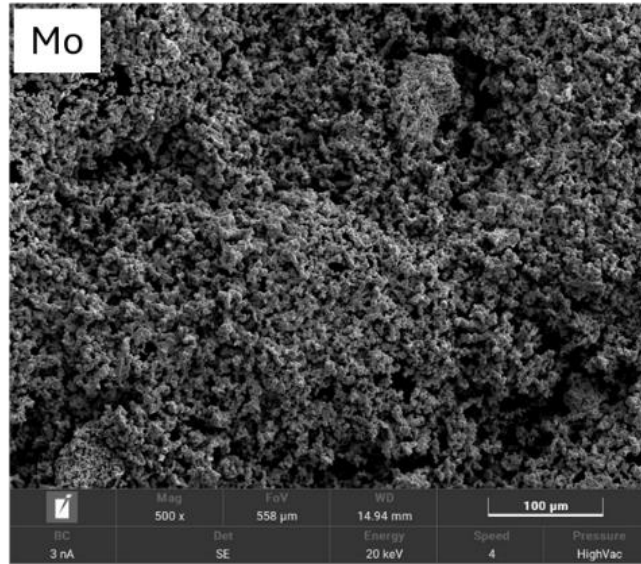
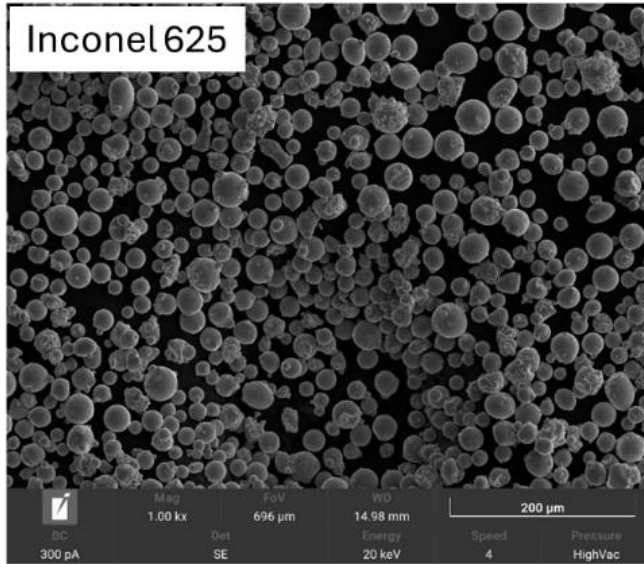
$$-22 \leq \Delta H_{mix} \leq 7 \text{ kJ/mol}$$

$$11 \leq \Delta S_{mix} \leq 19.5 \text{ J/(k}\cdot\text{mol)}$$

$$0 \leq \delta \leq 8.5$$

Inconel 625 + elemi porok

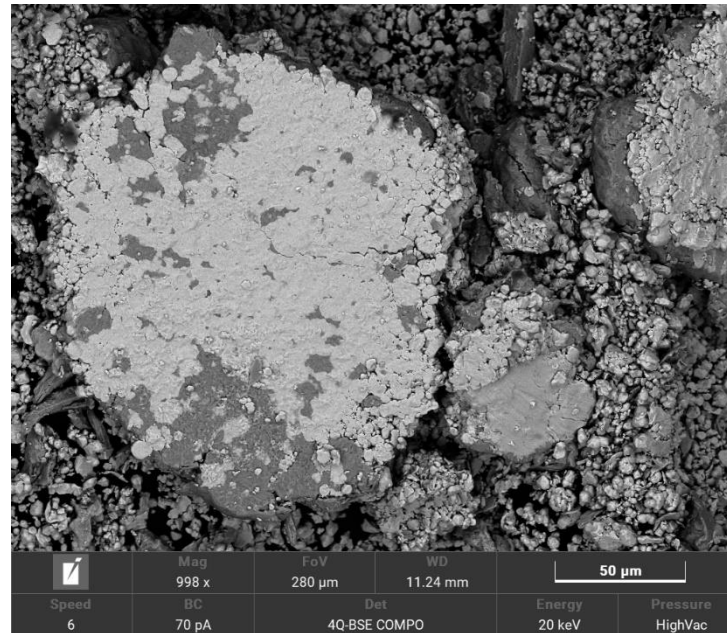

Inconel 625 poradagolási kísérletek

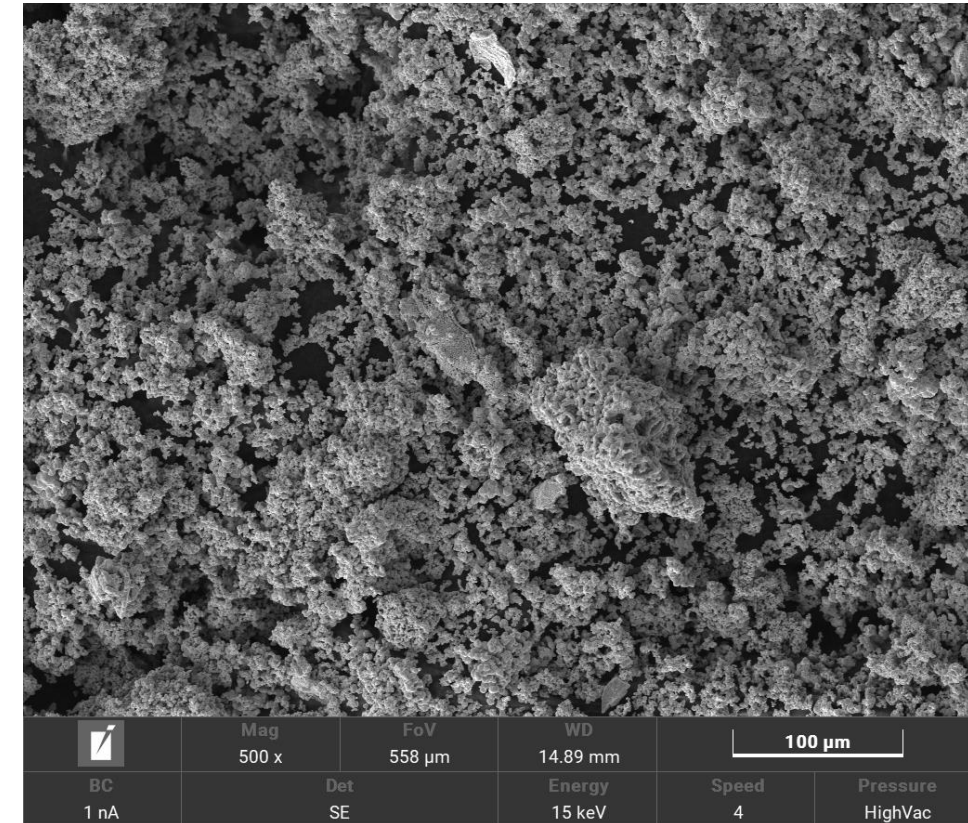
A porkeverék nem adagolható

Fe és Mo bolygó malomban történő őrlése

Új Mo por beszerzése

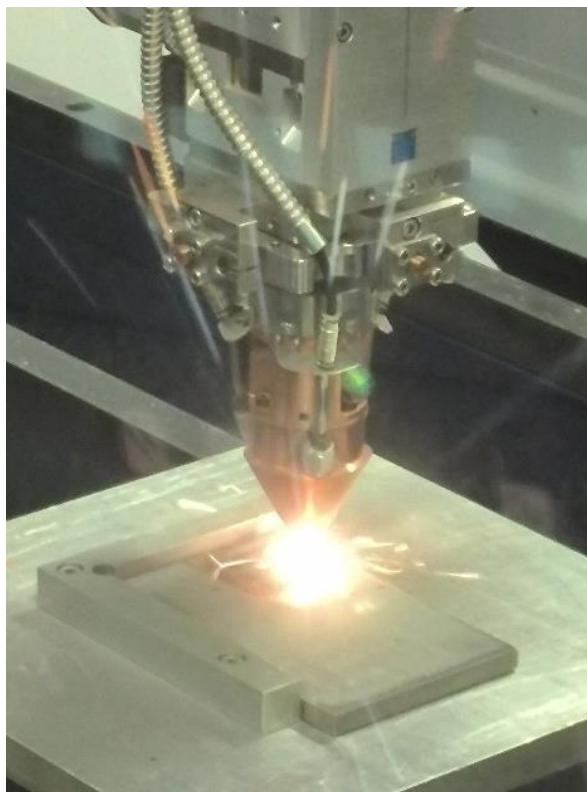

Ni26.8Cr30.8Mo21.6Fe20.4Nb0.4 felrakási kísérlete

Az Inconel 625 ötvözet felrakásával megegyező lézeres paraméterek

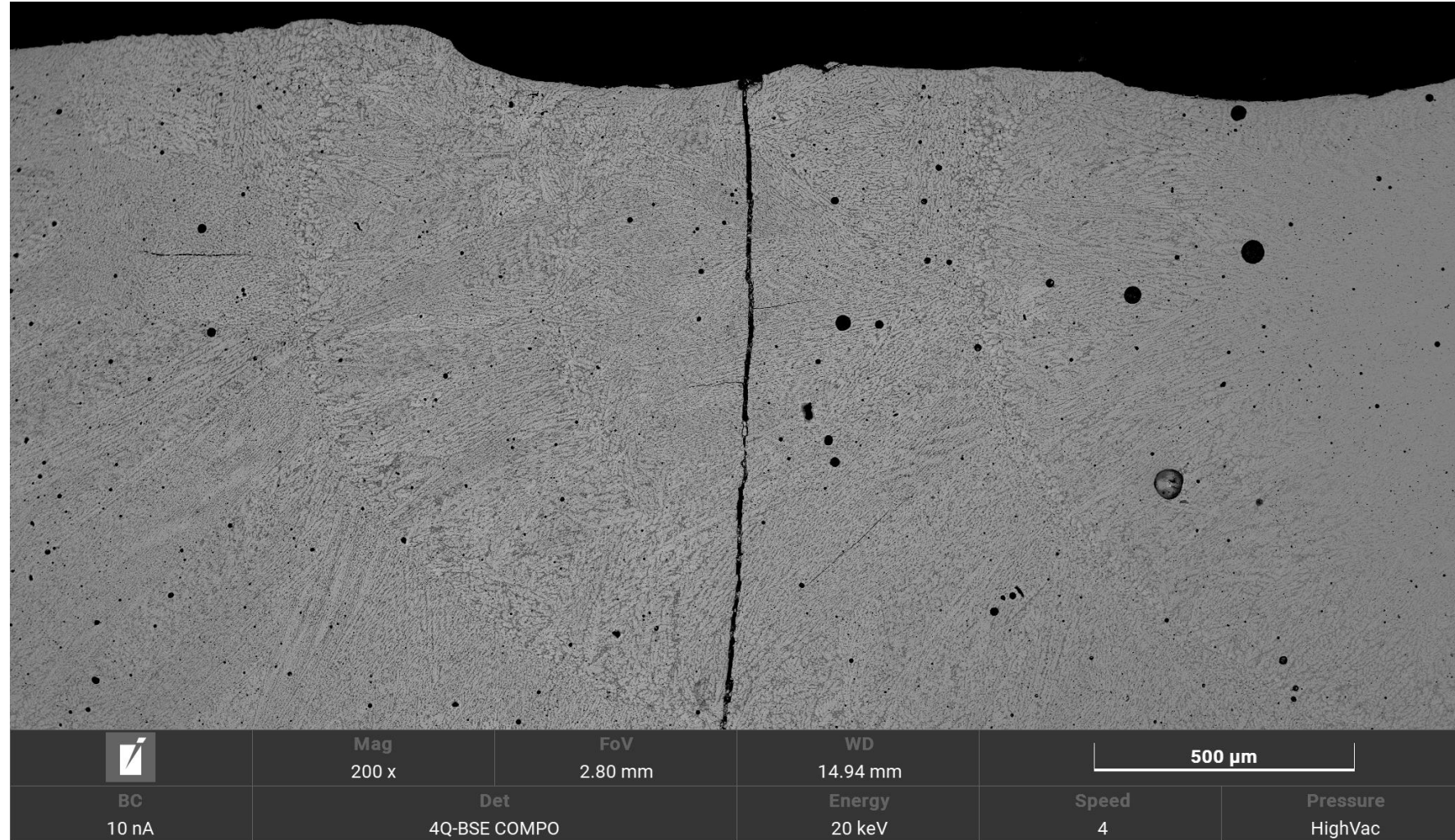
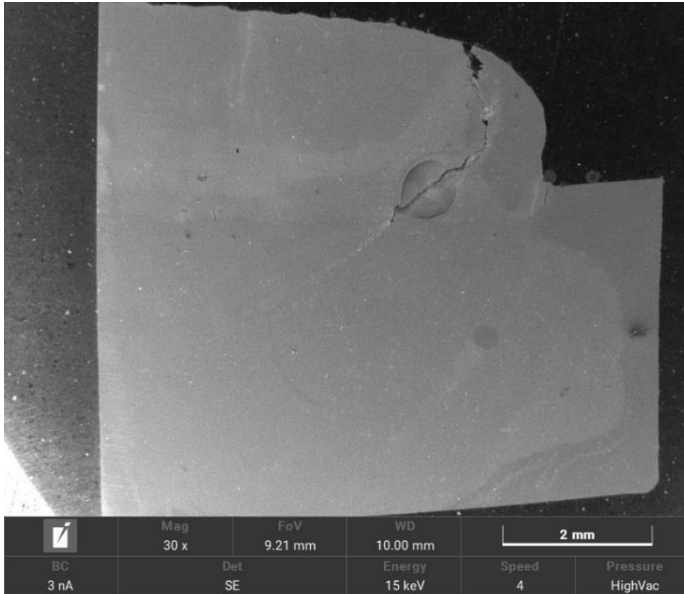
Teljesítmény [W]	Előtolás [m/min]	Foltátmérő (mm)	Hordozógáz [l/min]	Védőgáz [l/min]	Poradagoló fordulatszám (1/min)	Átfedés [%]
1500	0,8	4	4	4	3	60

Egy réteg magassága 0,45 mm, összesen 10 réteg készült el

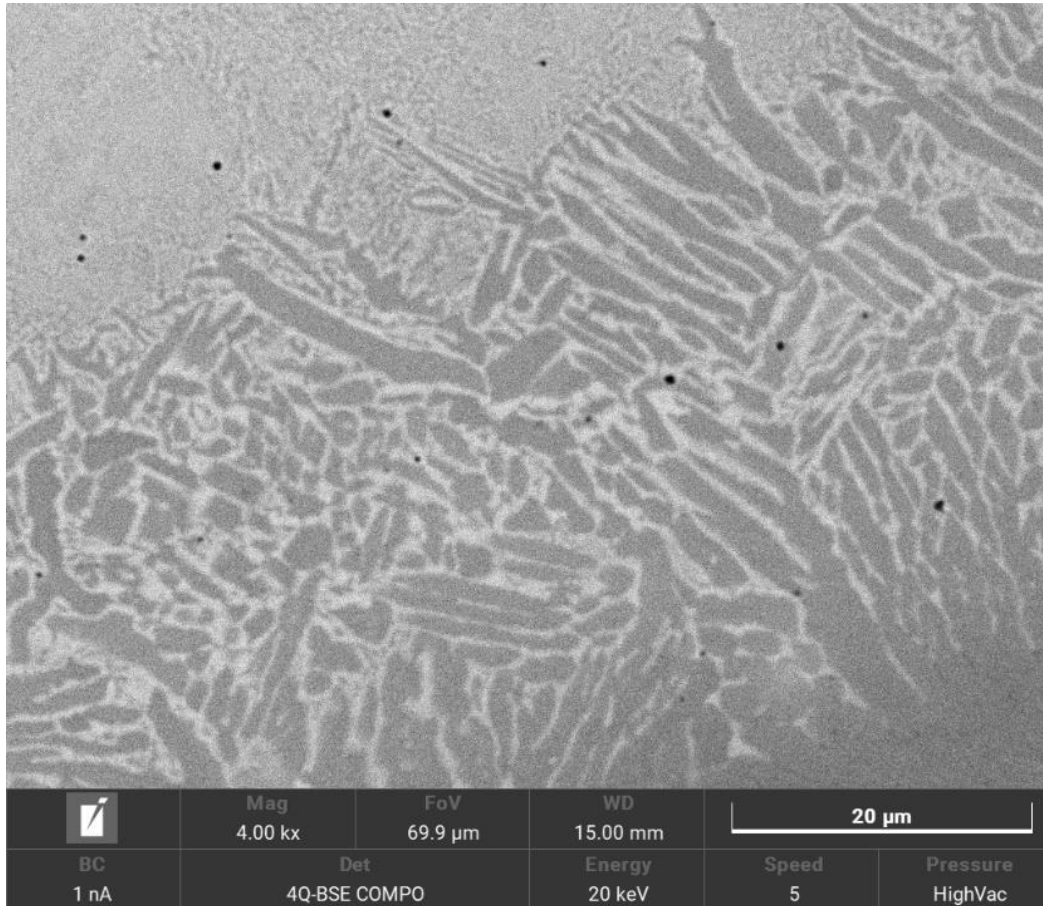
Ni26.8Cr30.8Mo21.6Fe20.4Nb0.4 SEM vizsgálata

A minta előkészítése P180, P800 SiC papír, 3 μm és 1 μm SiO₂ szuszpenzió

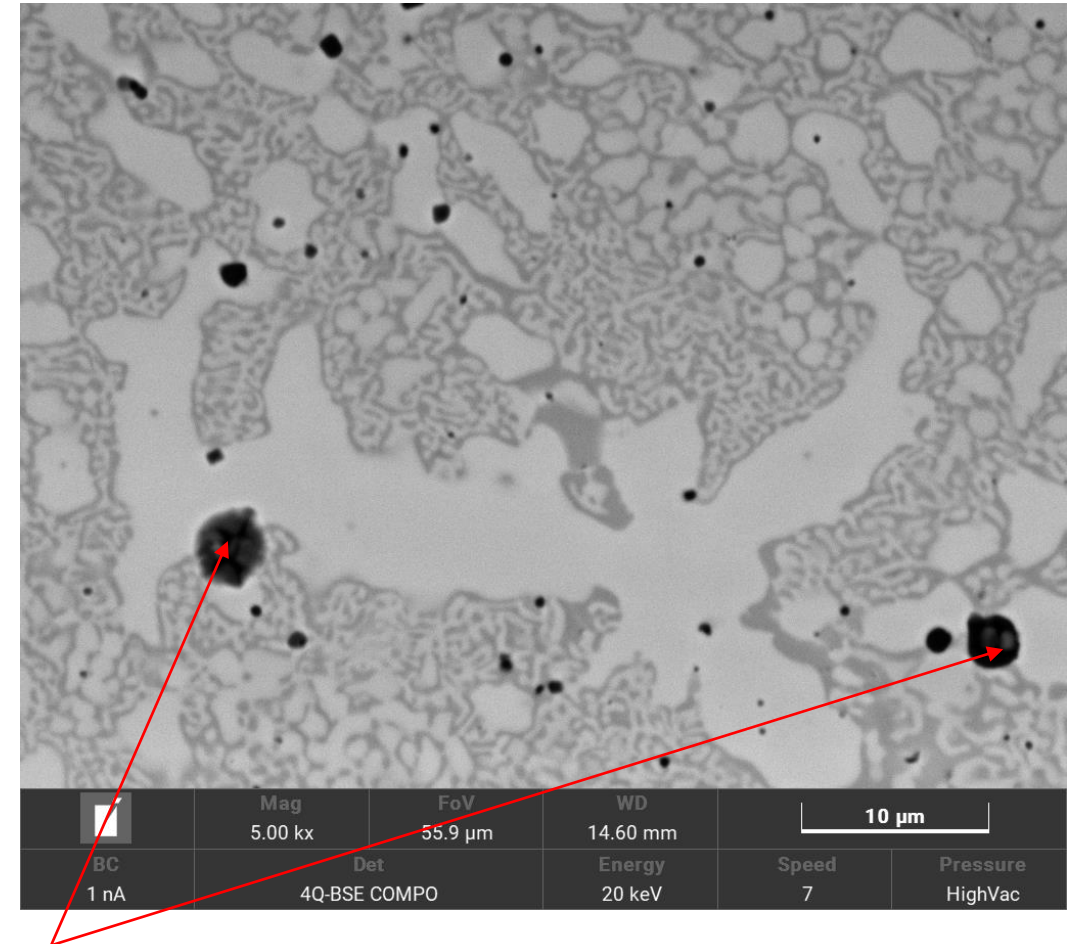

Több fázis jelenléte

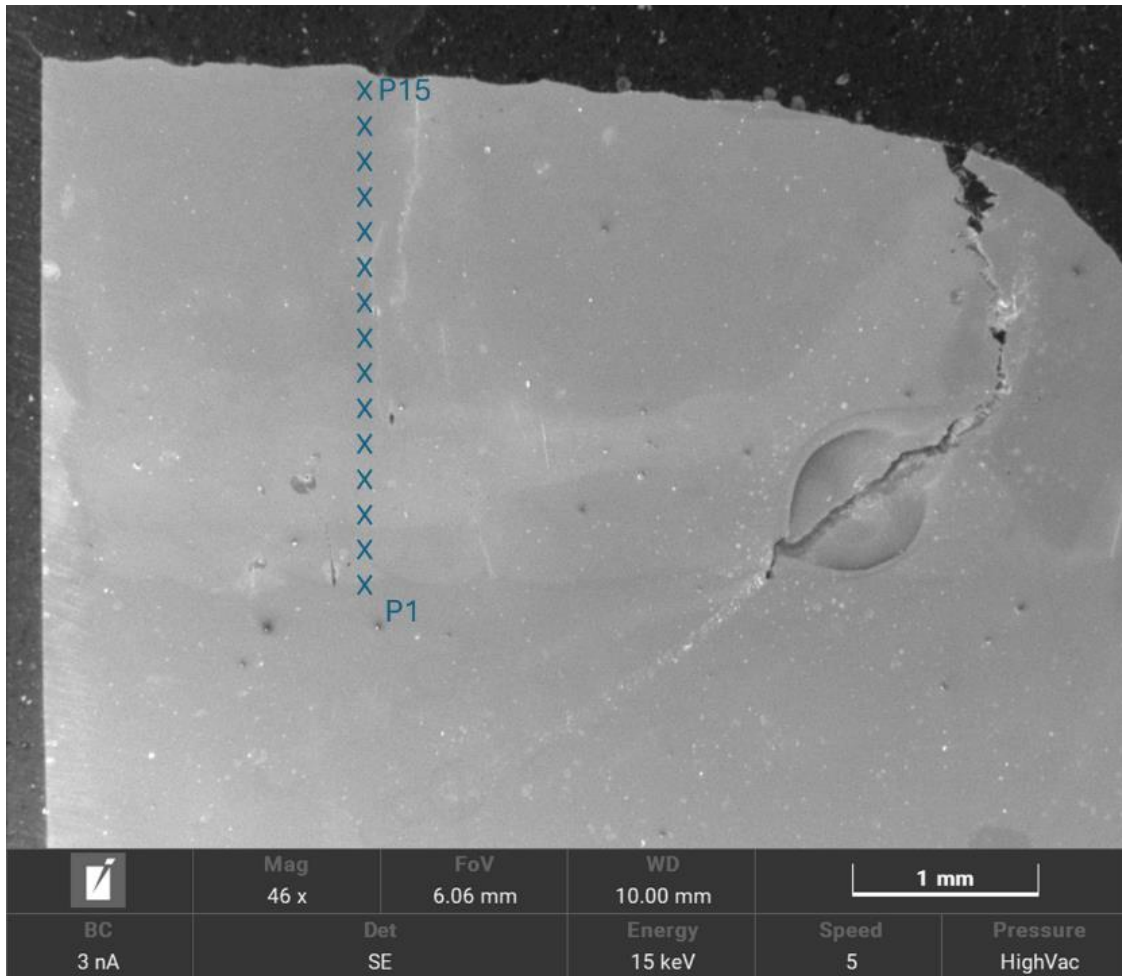
Alaplemez és felrakott réteg határfelülete közelében

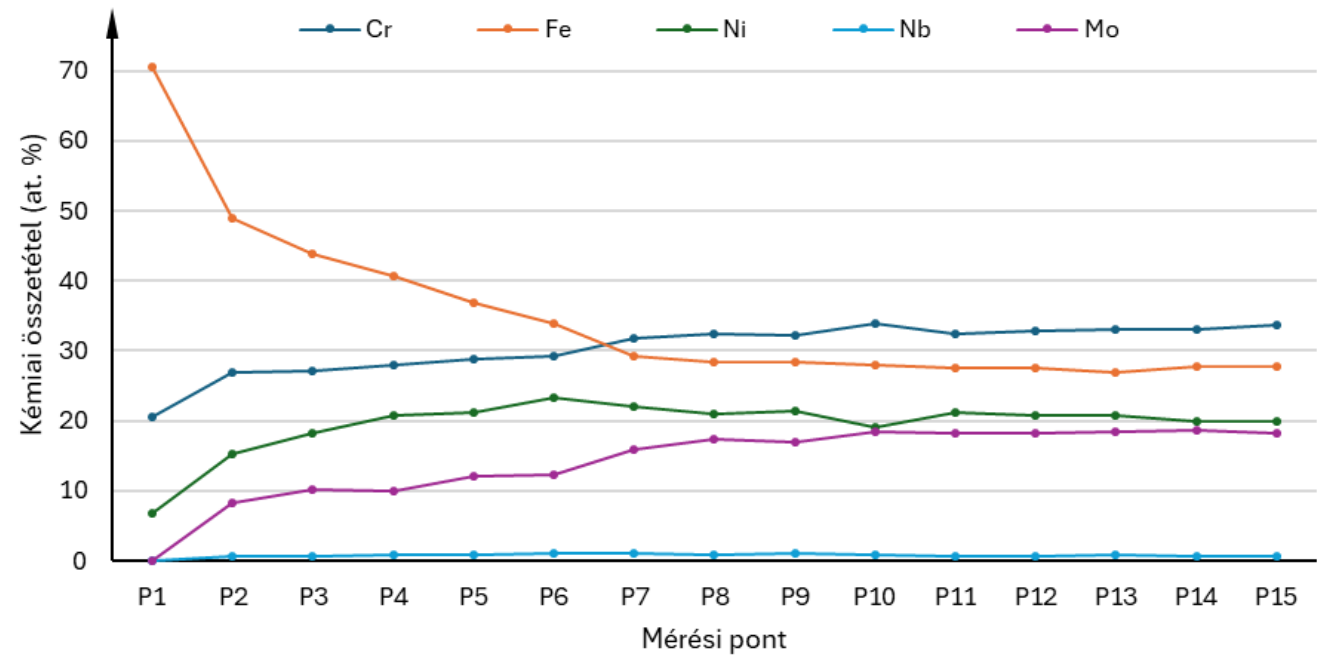
Felsőbb rétegek

Előkészítésből felületen maradt szennyeződés

Felrakás eredménye

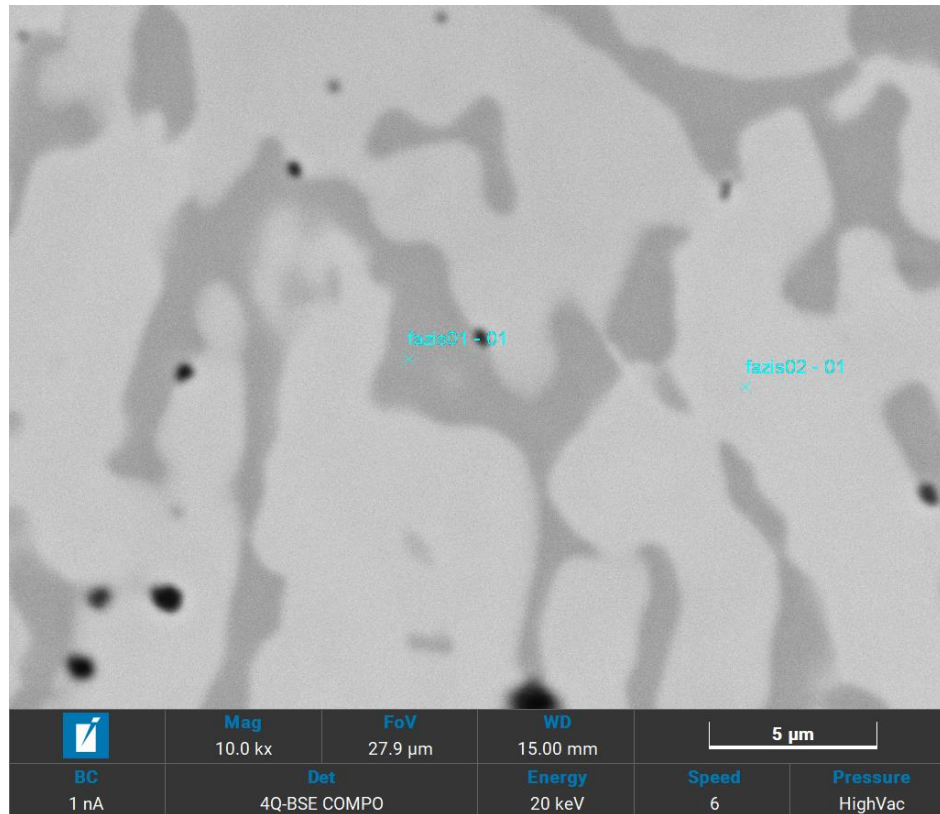

Kívánt összetétel: Ni_{26.8}Cr_{30.8}Mo_{21.6}Fe_{20.4}Nb_{0.4}

Két fázis EDX mérése

Két fázis:

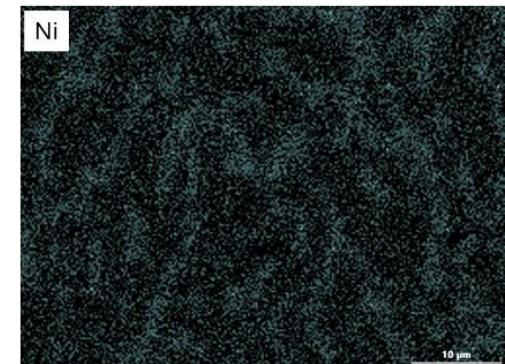
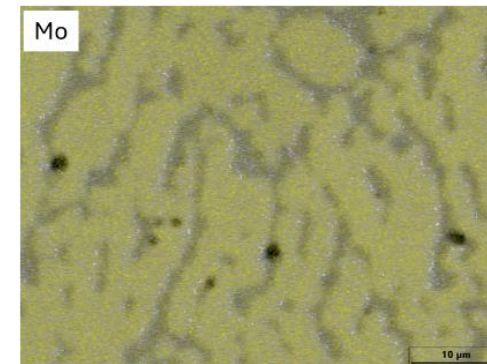
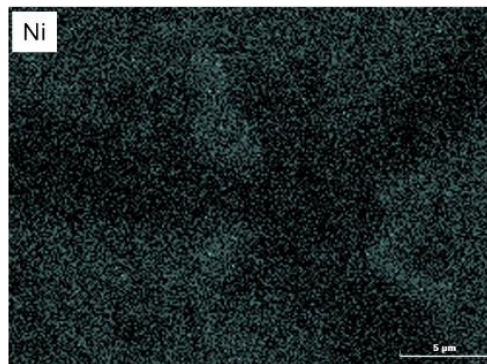
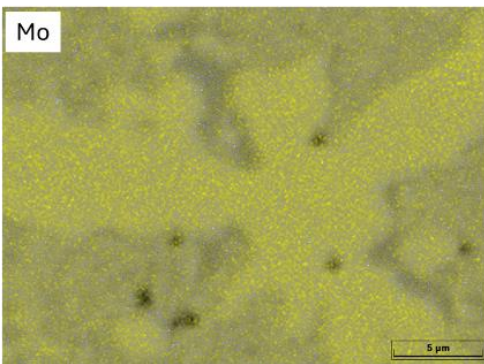
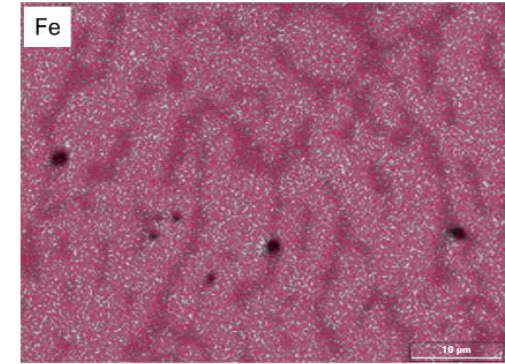
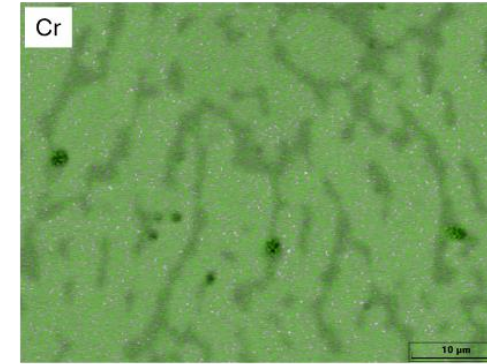
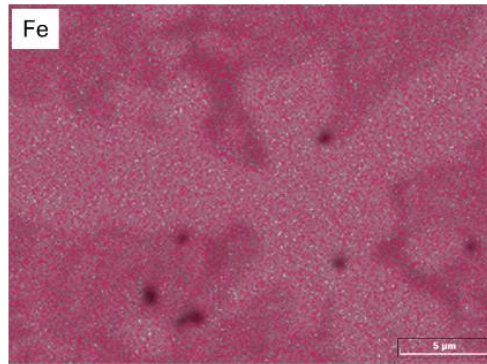
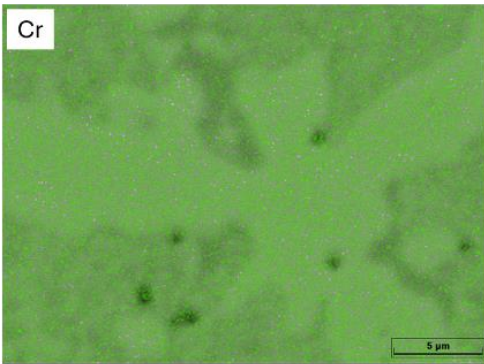
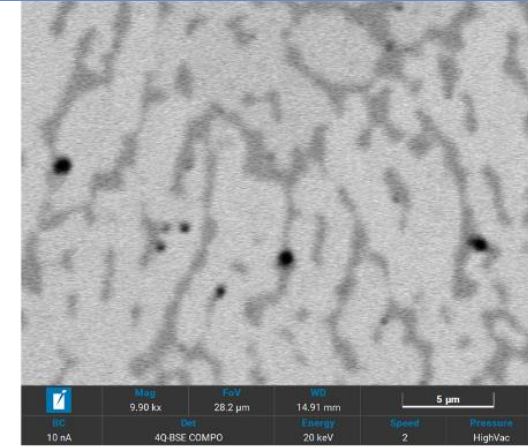
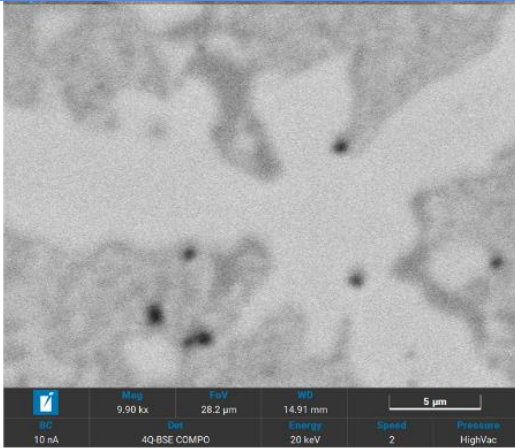
- Sötétebb (fázis 01): magasabb Ni, alacsonyabb Cr és Mo -> lapközepes köbös kristályrács
- Világosabb (fázis 02): magasabb Cr és Mo, alacsonyabb Ni -> térközepes köbös kristályrács

	Cr	Fe	Ni	Mo
Fázis 01	25,96	31,12	32,68	10,24
Fázis 02	32,63	27,51	18,71	21,16

EDX térkép

Kapott ötvözet tulajdonságai

EDX vizsgálat alapján a kapott ötvözet:

	Cr	Fe	Ni	Nb	Mo
Tervezett összetétel	30,8	20,4	26,8	0,4	21,6
Mért érték	33,7	27,4	19,9	0,6	18,3

Számolt fél-empirikus és fizikai értékek:

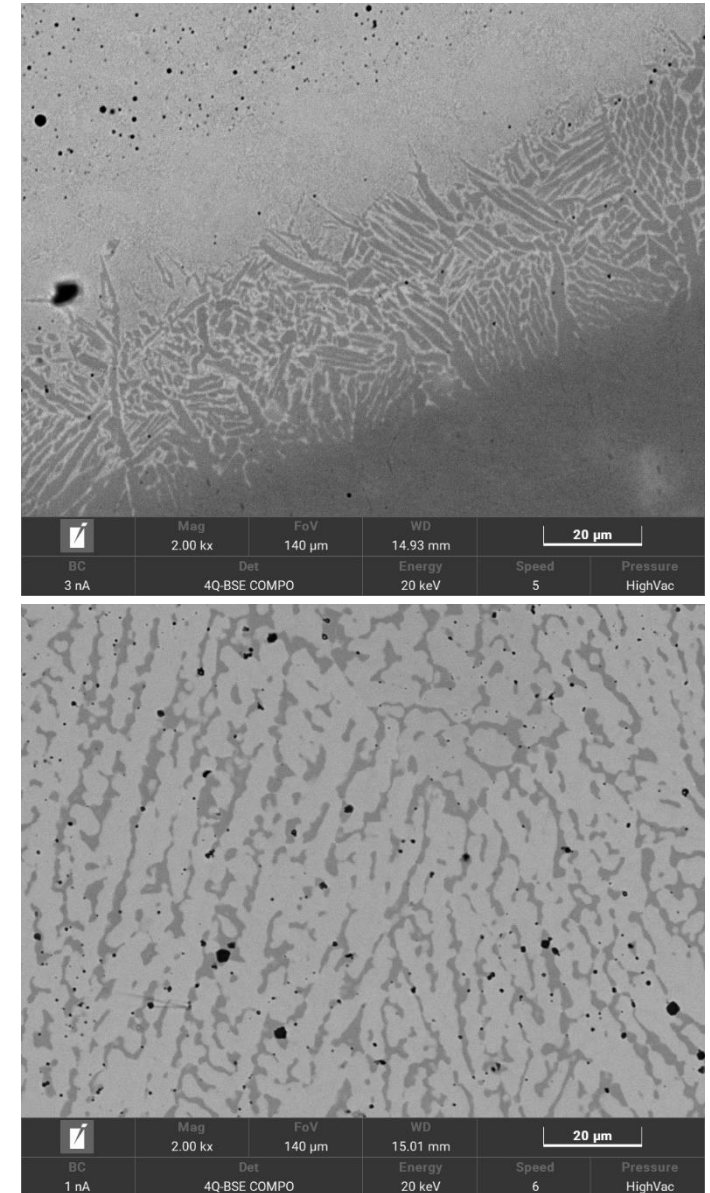
Megnevezés	VEC	δ_r	H_m	S_m
Ni26.8Cr30.8Mo21.6Fe20.4Nb0.4	7,48	3,86	-5,21	11,58
Ni19.9Cr33.7Mo18.3Fe27.4Nb0.65	7,34	3,72	-4,47	11,53

Az ötvözet HEAPS által számított olvadási hőmérséklete: 2124 K

$$-22 \leq \Delta H_{mix} \leq 7 \text{ kJ/mol}$$

$$11 \leq \Delta S_{mix} \leq 19.5 \text{ J/(k}\cdot\text{mol)}$$

$$0 \leq \delta \leq 8.5$$

Összefoglalás, jövőbeli tervek

Összefoglalás

- Inconel 625 + Cr Mo Fe porkeverékkel LMD technikával mintát készítettem, mely feltehetően nagy-entrópiájú ötvözet lett.
- A tervezett és a kialakult ötvözet kémiai összetétele eltért, amely a porkeverék és –adagolás problémájából következhetett be.
- A kialakult ötvözet kémiai összetétele: Ni19.9Cr33.7Mo18.3Fe27.4Nb0.65.
- Az ötvözetben két fázis található.

Jövőbeli tervek

- Lézeres paraméterek változtatásának hatása ezen porkeverék esetében
- Poradagolás javítása
- Más összetételek megpróbálása (Mo helyett Nb, amely jobb szemcsemérettel rendelkezik)

Referenciák

- Henrik Dobbstein, Magnus Thiele, Evgeny L. Gurevich, Easo P. George, Andreas Ostendorf, Direct Metal Deposition of Refractory High Entropy Alloy MoNbTaW, *Physics Procedia*, Volume 83, 2016, Pages 624-633, ISSN 1875-3892, <https://doi.org/10.1016/j.phpro.2016.08.065>.
- Yeh, Jien-Wei & Chen, S.-K & Lin, Su-Jien & Gan, Jon-Yiew & Chin, Tsung-Shune & Shun, Tian & Tsau, C.-H & Chang, SY. (2004). Nanostructured High-Entropy Alloys with Multiple Principal Elements: Novel Alloy Design Concepts and Outcomes. *Advanced Engineering Materials*. 6. 299 - 303. [10.1002/adem.200300567](https://doi.org/10.1002/adem.200300567).
- Walter Steurer, Single-phase high-entropy alloys – A critical update, *Materials Characterization*, Volume 162, 2020, 110179, ISSN 1044-5803, <https://doi.org/10.1016/j.matchar.2020.110179>.
- Kozak, Roksolana, Sologubenko, Alla and Steurer, Walter. "Single-phase high-entropy alloys – an overview" *Zeitschrift für Kristallographie - Crystalline Materials*, vol. 230, no. 1, 2015, pp. 55-68. <https://doi.org/10.1515/zkri-2014-1739>
- Zhang, Y., Zhou, Y., Lin, J., Chen, G. and Liaw, P.. (2008), Solid-Solution Phase Formation Rules for Multi-component Alloys†. *Adv. Eng. Mater.*, 10: 534-538. <https://doi.org/10.1002/adem.200700240>
- Akihisa Inoue, Stabilization of metallic supercooled liquid and bulk amorphous alloys, *Acta Materialia*, Volume 48, Issue 1, 2000, Pages 279-306, ISSN 1359-6454, [https://doi.org/10.1016/S1359-6454\(99\)00300-6](https://doi.org/10.1016/S1359-6454(99)00300-6).
- Inoue, A., Shen, B., Nishiyama, N. (2008). Development and Applications of Late Transition Metal Bulk Metallic Glasses. In: Miller, M., Liaw, P. (eds) *Bulk Metallic Glasses*. Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-0-387-48921-6_1
- Akihisa Inoue, High Strength Bulk Amorphous Alloys with Low Critical Cooling Rates (Overview), *Materials Transactions, JIM*, 1995, Volume 36, Issue 7, Pages 866-875, Released on J-STAGE June 01, 2007, Online ISSN 2432-471X, Print ISSN 0916-1821, <https://doi.org/10.2320/matertrans1989.36.866>
- O.N. Senkov, J.D. Miller, D.B. Miracle, C. Woodward, Accelerated exploration of multi-principal element alloys for structural applications, *Calphad*, Volume 50, 2015, Pages 32-48, ISSN 0364-5916, <https://doi.org/10.1016/j.calphad.2015.04.009>.
- Ronald Machaka, Machine learning-based prediction of phases in high-entropy alloys, *Computational Materials Science*, Volume 188, 2021, 110244, ISSN 0927-0256, <https://doi.org/10.1016/j.commatsci.2020.110244>.
- Yan Zhang, Cheng Wen, Changxin Wang, Stoichko Antonov, Dezhen Xue, Yang Bai, Yanjing Su, Phase prediction in high entropy alloys with a rational selection of materials descriptors and machine learning models, *Acta Materialia*, Volume 185, 2020, Pages 528-539, ISSN 1359-6454, <https://doi.org/10.1016/j.actamat.2019.11.067>.
- Yingzhi Zeng, Mengren Man, Kewu Bai, Yong-Wei Zhang, Revealing high-fidelity phase selection rules for high entropy alloys: A combined CALPHAD and machine learning study, *Materials & Design*, Volume 202, 2021, 109532, ISSN 0264-1275, <https://doi.org/10.1016/j.matdes.2021.109532>.
- P. Martin, C.E. Madrid-Cortes, C. Cáceres, N. Araya, C. Aguilar, J.M. Cabrera, HEAPS: A user-friendly tool for the design and exploration of high-entropy alloys based on semi-empirical parameters, *Computer Physics Communications*, Volume 278, 2022, 108398, ISSN 0010-4655, <https://doi.org/10.1016/j.cpc.2022.108398>.

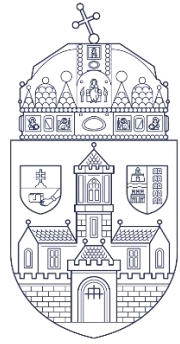
NEUMANN JÁNOS EGYETEM

INNOVATÍV JÁRMŰVEK ÉS
ANYAGOK TANSZÉK

Bay Zoltán
Alkalmazott Kutatási
Közhasznú Nonprofit Kft.

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!